

PREHĹADOVÁ ŠTÚDIA

REVIEW

CENTRUM EDUKAČNÉHO VÝSKUMU

CEV • ERC

EDUCATIONAL RESEARCH CENTER

VYMEDZENIE - definícia

- Ide o typ **teoretického výskumu**;
- Nepracuje sa s originálnymi dátami, ale s **už existujúcimi poznatkami**;
- Charakter nového poznatku spočíva v tom, že **systematizujeme nejakú rozpracovanú oblasť poznania**;
- Keďže ide o výskum, štúdie **majú presne vymedzenú formu**, je ich **možné publikovať aj v IMRaDe**.

- **Výhody** (dostupné dáta, dopyt, ohlasy, zrozumiteľný návod...)

TYPY PREHĽADOVÝCH ŠTÚDIÍ

- Prehľad literatúry – ak neobsahuje VO, nie je to štúdia!!!!
- **Prehľadová štúdia literatúry** (definované ciele, nároky na typy a rozsah zdrojov)
- **Naratívna prehľadová štúdia** (čo všetko sa už skúmalo – mapovanie tém)
- **Systematické mapovanie** (mapy skúmaných tém a vzťahov medzi témami)
- **Systematická prehľadová štúdia** (podrobné analýzy z rôznych pohľadov - kvantita)
- **Kritická prehľadová štúdia** (prístupy, koncepty, metodológia, teórie – silné, slabé stránky – kritická reflexia doterajšieho stavu a návrhy na ďalší vývoj)
- **Integratívny prehľad** (integruje poznatky rôzneho charakteru/rôznych postupov)
- **Rýchly prehľad** (konkrétna otázka – potreba rozhodovania)
- **Meta-analýza** (nejde už iba o teoretický výskum)
- **Meta-syntéza**
- **Kvalitatívny systematický prehľad**
- **Prehľad zmiešaných štúdií**

Taxonomie přehledových studií

Charakteristiky	Kategorie přehledových studií	Podrobnější komentář
Zaměření přehledu	Přehled výsledků řady výzkumů	Přehled shromáždí, utřídí a zhodnotí dosavadní výsledky výzkumů na totéž téma. Ukáže, v čem se výzkumy shodují, v čem jsou výsledky rozporné a které výsledky chybí.
	Přehled metodologických přístupů	Přehled shromáždí, utřídí a zhodnotí dosavadní metodologické přístupy, používané metody, konkrétní nástroje.
	Přehled teorií	Přehled shromáždí, utřídí a zhodnotí dosavadní teorie, které se snaží vysvětlit empirické nálezy.
	Přehled praktických aplikací výsledků výzkumů	Přehled shromáždí, utřídí a zhodnotí výsledky dosavadních snah o využití výsledků výzkumu v běžné praxi. Upozorní na nevhodné aplikace a navrhne další možné přístupy.
Cíle přehledu	Integrovaní dosavadních poznatků	Autor přehledu shromáždí dosavadní výzkumy na dané téma, hodnotí a shrnuje jejich nálezy.
	Zobecňování výsledků	Přehled formuluje obecnější závěry, které plynou z mnoha dílčích výzkumů.
	Řešení rozporů v stanoviscích či výsledcích výzkumu	Přehled se snaží překonat rozpory v dosavadních přístupech např. tím, že formuluje novou koncepci, která uspokojivě vysvětlí dosavadní rozpory anebo hledá řešení, jak koncipovat nový výzkumný přístup, který spory rozhodne.
	Řešení sporných problémů pomocí nových kategorií, nových pojmů	Přehled se snaží najít pojmy a kategorie, které umožní propojit, přemostit různé teorie, různé výzkumné přístupy.
	Kritická analýza stavu bádání	Přehled identifikuje otázky, které dominovaly v dosavadním bádání, stanovuje otázky, na něž by se měl zaměřit další výzkum. Kriticky hodnotí slabiny a slepé uličky dosavadního bádání.
	Identifikování klíčových témat	Přehled identifikuje témata, která jsou zásadní pro výzkum v dané oblasti, a témata, která jsou okrajová či zavádějící. Naznačuje, jak dosavadní problémy překonat.

	Neutrální výklad	Autor přehledu interpretuje jednotlivé výzkumy tak, aby nezkreslil názory výzkumníků. Snaží se zachytit všechny aspekty zkoumané problematiky, všechny používané přístupy. Analyzuje výzkumy, shrnuje argumenty svědčící pro i proti, uvádí silné i slabé stránky.
Zvolený přístup	Kriticko-polemický výklad	Autor přehledu shromažďuje a syntetizuje výsledky různých výzkumů tak, aby doložil, že jeden z přístupů je lepší než ostatní. Ve snaze prokázat jeho přednosti, postupuje někdy selektivně. Vybírá argumenty, které svědčí pro jím favorizovaný přístup, a může ignorovat některé pozitivní aspekty jiných přístupů.
	Obhajování určitého stanoviska	Autor přehledu shromažďuje a syntetizuje výsledky různých výzkumů tak, aby doložil, že určitý přístup byl kritizován neprávem. Hájí kritizovaný přístup a ukazuje, že nebyly vzaty v úvahu všechny výsledky anebo byly názory představitelů tohoto přístupu v textu zkresleny.
	Kompletní přehled prací věnovaných danému tématu ve všech typech zdrojových dokumentů	Práce publikované i práce, které nevyšly tiskem (doktorské disertace, výzkumné zprávy atd.)
Obsahová podoba přehledu	Kompletní přehled prací věnovaných danému tématu jen v určitých typech zdrojových dokumentů	Např. pouze práce vyšlé časopisecky.
	Přehled reprezentativních prací	Jen práce, které autor přehledové studie považuje za <i>typické</i> pro určité vědecké názory, metodologické přístupy, výzkumná zjištění.
	Zacílený přehled	Jen práce, které autor přehledové studie považuje za <i>zásadní</i> pro výzkum daného tématu.
Uspořádání přehledu	Přehled zachycující vývoj bádání v čase	
	Přehled strukturovaný podle konceptů, klíčových kategorií	
	Přehled strukturovaný podle metodologických přístupů	Obvykle se tyto přístupy nevyskytují v „čisté podobě“, spíše se v přehledových studiích kombinují.

MOŽNÉ VÝSKUMNÉ TÉMY/OTÁZKY

- Ktoré metódy boli používané na skúmanie problému XY? Aké sú výhody a nevýhody využívaných výskumných prístupov pri riešení problematiky XY? – **Systematický prehľad**
- V akých všetkých súvislostiach bol už skúmaný faktor X, a ktoré súvislosti sa javia ako kľúčové? – **Systematická mapa**
- Čo všetko už bolo napísané a preskúmané v oblasti XY? – **Naratívna š.**
- Ktoré slabiny majú teoretické prístupy ku XY – **Kritická š.**
- Existuje rozdiel medzi X a Y v Z jave? – **Integratívna š.**

ŠTRUKTÚRA PÍSANIA PREHĽADU

- **INTRODUCTION** – dôsledné zdôvodnenie potreby riešenia, naznačenie vývoja otázky, vymedzenie výskumných otázok.
- **METHODS** – presný popis a zdôvodnenie vybraných zdrojov, popis uplatňovaného postupu pri analýze.
- **RESULTS** – prezentácia schémy, prehľadné tabuľky, popisy...
- **DISCUSSION** – zovšeobecnenia, aplikačné stanoviská, návrhy nových hypotéz, definovanie ďalšieho smerovania a kľúčových problémov, reflexia vlastných postupov...

ZDROJE

- Mareš, J. (2013). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogická orientace*, 23(4), 427–454. DOI: <http://dx.doi.org/10.5817/PedOr2013-4-427>
- **Review of Educational Research – WOS**
- **Educational Research Review - SCOPUS**